

ἀλλ' εἶδον μακρόθεν τὸ ἄθλιον ζῶον ἐπανελθὼν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀνυψῶσαν τὴν κεφαλὴν καὶ σαλιζὼν τὸν κύριόν του, βυθισθὲν ἐκ νέου καὶ πάλιν ἀναστάν ... ἤκουσαν ὁλοφυγὴν μακρὰν καὶ ὁδυνήραν ... καὶ μετ' ὀλίγον δὲν ἤκουσαν ... δὲν εἶδον τίποτε, καὶ τὸ πλήρωμα ὄλον, τὸ ὁποῖον παρεσβῆ ἐν θλίβερά σιωπῇ εἰς τὴν διπλὴν αὐτὴν νεκρικὴν σκηνήν, ἡπόρει τίνα νὰ κλαύσῃ πλεῖστον, τὸν κύνα ἢ τὸν ναύτην.

Εἶδον πολλάκις εἰς Τουλὸν κύνα τινὰ ἐπινῆϊον, ἔχοντα χαρακτῆρα ὀλιγώτερον μὲν ἡρώϊκόν ἀπὸ τὸν τοῦ Στοῦπ, οὐχ ἦττον ὁμως περιέργον. Εἶναι κύων ἀπόστρατος, ἀποσυρθεὶς πρὸ ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας, κατοικῶν εἰς τὸν λιμένα τῆς Τουλὸν ὡς εἰς κατὰ-στημα ἀπομάχων καὶ ἐκ τῶν δημοσίων τρεφόμενος. Περιπατεῖ ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας ἐπὶ τῆς προ-κυμῆρας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν παλαιῶν του φίλων, ἀπὸ τοῦτον μὲν λακτιζόμενος, ἀπ' ἐκείνων δὲ φιλοφρονού-μενος, καὶ ἀπὸ ἄλλων δεχόμενος ἄρτου τεμάχιον. Παρα-τηρεῖ τὰ ἐλλειμνίζοντα καὶ τ' ἀπαίροντα πλοῖα μὲ τὸ πρᾶον καὶ τὸ ἀμέμικτον ἦθος τῶν ἀργῶν ἢ τῶν λιμεναρχῶν τῶν ἐπιτηρούντων τὴν ὑπηρεσίαν των. Τὴν μεσημβρίαν (δὲν λαμβάνεται πώποτε οὔτε κατὰ λεπτόν· αἱ ἀσχολῖαι του καὶ αἱ ὥραι του εἶναι κανο-νισμέναι καὶ τακτικαὶ ὡς γέροντος ἀγάμου) ἔρχεται εἰς τὴν ἀκτὴν, ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ νηρό-μενος φθάνει εἰς τὸ παιδευτικὸν δίκροτον διὰ νὰ συγγευθῇ μετὰ τῶν δοκιμῶν. Τὸ τρυβλίον του παρα-τίθεται πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ποτὲ δὲν ἐτέθη ἀνωφελῶς. Ἀφοῦ ὁ εὐτυχὴς ἀπόστρατος γευθῇ ἀφθόνως, ἐπιστρέφει εἰς τὴν προκυμῆραν καὶ ἀρχίζει τοὺς εἰρηνικοὺς περιπάτους του. Ἄμα δὲ ἔλθῃ ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως, (ὁ γέρον συνταξιούχος συνη-θίζει ν' ἀποσύρεται, φρονίμως ποιῶν, ἐνωρὶς) βαδίζει βραδέως, μὲ ὤτα καὶ μὲ κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν, πρὸς τὴν πόλιν. Τὴν διαπερᾷ καθ' ὅλον της τὸ μῆκος, καὶ πηγαινέει νὰ δειπνήσῃ καὶ νὰ κοιμηθῇ ὁμοῦ μὲ τοὺς φίλους του ναύτας εἰς τοῦ λιμένος τὴν ἄλλην ἄκραν. Καὶ καθ' ἐκάστην ἐπανάλαμβάνει τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ ζῆν! Ἐγνώρισέ τις ποτὲ πλοῦσιον διόγοντα εἰρηνικωτέραν, μακαριστωτέραν καὶ τακτικωτέραν ζωὴν;

Ε. Μ.

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΕΛΟΝΝΗΣ. ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΝΕΩΤΑΤΟΝ.

(Συνέχεια. 'Ιδὲ φυλλάδιον ΚΕ'.)

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Α. ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ.

Δεν εἶχεν ἀκόμη ὁ Ἀρτανιὰν πατήσῃ τὰς τελευταίας βαθμίδας τῆς κλίμακος ὅταν ὁ βασιλεὺς ἔκραξε τὸν αὐλικὸν του.

- ἔχω κάπου νὰ σὲ στείλω, κύριε, τοῦ εἶπε.
- Ὁρισμὸς σου, Μεγαλειότηα.

— Περίμενε λοιπόν.

Ὁ νέος βασιλεὺς ἄρχισε τότε νὰ γράφῃ τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν, ἥτις τὸν ἔκαμε πολλάκις ν' ἀναστενάξῃ, μολονότι συγχρόνως ἄλλο τι αἰσθημα, ὁμοιάζον αἰσθημα θριάμβου, ἔλαμπεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

α Κύριε καρδινάλιε,

α Χρεωστῶ εἰς τὰς συμβουλὰς σου, καὶ πρὸ πάν-
των εἰς τὴν σταθερότητά σου, ὅτι ἐνίκησα καὶ
κατεδάμασα ἀδυναμίαν ἀναξίαν βασιλείως. Ἀφοῦ
τόσον ἐπιτηδεύεις διέθεσες τὰ περὶ ἐμοῦ, ἔπρεπεν,
εὐγνωμοσύνης χάριν, νὰ μὴ καταστρέψω ὁ ἴδιος
τὸ ἔργον σου. Ἐνόησα ὅτι εἶχα ἄδικον νὰ θέλω
νὰ παρεκκλίνω τὴν πορείαν τῆς ζωῆς μου ἀπὸ τὴν
γραμμὴν τὴν ὁποίαν τῆς ἐχάραξες. Βεβαίως θὰ
ἦτον δυστύχημα διὰ τὴν Γαλλίαν, καὶ δυστύ-
χημα διὰ τὴν οἰκογένειάν μου, ἀνεγεννᾶτο διαφω-
νία μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ μου.

α Τοῦτο ὁμως χωρὶς ἄλλο θὰ συνέβαιναν ἂν ἐπέ-
μενα νὰ νυμφευθῶ τὴν ἀνεψίαν σου. Τὸ ἐννοῶ
καλλίστα, διὰ τοῦτο εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ ἐναν-
τιωθῶ ποσῶς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς εἰμαρμένης
μου. Εἶμαι λοιπὸν ἑτοιμὸς νὰ νυμφευθῶ τὴν βασι-
λόπαιδα Μαρίαν Θερεσίαν τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἡμπο-
ρεῖς ἀπὸ τοῦδε νὰ προσδιορίσῃς τὴν ἐναρξίν τῶν
διαπραγματεύσεων.

αὐ ὑπεραγαπῶν σε

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ.»

Ὁ βασιλεὺς ἀνέγνωσεν ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἐπιστολήν,
καὶ ἔπειτα τὴν ἐσφράγισεν ὁ ἴδιος.

— Τὴν ἐπιστολήν ταύτην εἰς τὸν κύριον καρδι-
νάλιον, εἶπεν.

Ὁ αὐλικὸς ἀνεχώρησεν. Εἰς τὴν θύραν τοῦ Μα-
ζαρίνου ἀπῆντησε τὸν Βερνουῖνον περιμένοντα ἀνυ-
πομῶνας.

— Καὶ λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ θαλαμηπόλος τοῦ
ὑπουργοῦ.

— Κύριε, εἶπεν ὁ αὐλικὸς, ἰδοὺ ἐπιστολὴ διὰ τὴν
Ἐξοχότητά Του.

— 'Επιστολὴ! Ἄ! τὴν ἐπεριμέναμεν μετὰ τὸ
σημερινὸν μικρὸν ταξίδιον.

— Ἄ! ἤξεύρατε ὅτι ἡ Μεγαλειότης Του ...

— Ὡς πρωθυπουργοί, ἔχομεν χρέος νὰ τὰ ἤξεύ-
ρωμεν ὅλα. Καὶ ἡ Μεγαλειότης Του παρακαλεῖ, καθι-
κετεύει, ὑποθέτω.

— Δὲν ἤξεύρω, πλὴν ἀνεστέναξε πολλάκις ἐνῶ
ἔγραφε τὴν ἐπιστολήν.

— Ναι, ναι, ναι, ἤξεύρομεν τί σημαίνουν ὅλα
ταῦτα. Ἀναστενάξει κάνεις ἀπὸ εὐτυχίαν καθὼς καὶ
ἀπὸ θλίψιν, κύριε.

— Ἐν τούτοις ὁ βασιλεὺς ἐπιστρέφων δὲν ἔδει-
χεν ὅτι ἦτον εὐτυχὴς, κύριε.

— Δὲν εἶδες καλὰ. Ἐπειτα, δὲν εἶδες τὸν βασι-
λέα πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς του, διότι μόνος ὁ ὑπολα-
χαγὸς τῆς φρουρᾶς του τὸν συνόδευεν. Ἐγὼ ὁμως
εἶχα τὸ τηλεσκόπιον τῆς Ἐξοχότητός Του, καὶ ἐκύ-
ταξα ὅταν ἐκουράζετο. Ἐκλαίαν καὶ οἱ δύο, εἶμαι
βέβαιος.

- Καὶ λοιπόν! ἀπὸ εὐτυχίαν καὶ τότε ἔκλαιον;
- Ὄχι, ἀλλ' ἀπὸ ἔρωτα, καὶ ὠρρίζοντο ὄρακος

πρυφεράς ἀγάπης, τοὺς ὁποίους ὁ βασιλεὺς ἐπιθυμεί μεγάλως νὰ φυλάξῃ. Αὕτη δὲ ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἀρχὴ ἐκτελέσεως.

— Καὶ τί φρονεῖ ἡ Ἐξοχότης Του περὶ τοῦ ἔρωτος τούτου, ὅστις διὰ κἀνένα πλὴν δὲν εἶναι μυστήριον;

Ὁ Βερνουῖνος, λαβὼν τὸν βραχίονα τοῦ πρέσβους τοῦ Λουδοβίκου, καὶ ἀναβαίνων μετ' αὐτοῦ τὴν κλίμακα·

— Σοὺ τὸ λέγω μυστικῶς, εἶπε μὲ μισὴν φωνήν, ἡ Ἐξοχότης Του θεωρεῖ ἀφρακτὸν τὴν ἐπιτυχίαν. Γνωρίζω ὅτι θὰ ἔχωμεν πόλεμον μετὰ τὴν Ἰσπανίαν· πλὴν, πᾶ! ὁ πόλεμος τοὺς εὐγενεῖς θὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ. Ἔπειτα, ἡ Ἐξοχότης Του θὰ προικίσῃ βασιλικῶς, καὶ ὑπερβασιλικῶς μάλιστα, τὴν ἀνεψίαν του. Ὁ ἄρχόμενος ἄφροντα τὰ χρήματα, τὰς ἐορτάς, τὰ συμπόσια· ὅλος ὁ κόσμος θὰ μείνῃ εὐχαριστημένος.

— Τί νὰ σοῦ εἰπῶ; εἰς ἐμὲ φαίνεται, ἀπεκρίθη ὁ αὐλικὸς σείων τὴν κεφαλὴν, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη δὲν ἔχει τόσον βάρος, ὥστε νὰ τὰ περιέχῃ ὅλα αὐτά.

— Φίλε, ἀπεκρίθη ὁ Βερνουῖνος, ἐγὼ εἶμαι βέλαιος εἰς ὅ,τι σοῦ λέγω, ὁ κύριος Ἀρτανιάν μοῦ τὰ διηγῆται ὅλα.

— Καλὰ! καὶ τί εἶπεν; ἀς ἰδοῦμεν.

— Τὸν ἐπλησίασαν νὰ τὸν ἐρωτήσω νῆα ἐκ μέρους τοῦ καρδινάλιου, χωρὶς νὰ φανερώσω τοὺς σκοποὺς μας, ἐννοεῖται, διότι ὁ κύριος Ἀρτανιάν ἔχει τοῦ διαβόλου τὴν ὁσμὴν.

— ἀφίλτατε κύριε Βερνουῖνε, μοῦ ἀπεκρίθη, ὁ βασιλεὺς εἶναι ἐρωτευμένος μέχρι μανίας διὰ τὴν κυρίαν Μαντσίνη. Τοῦτο μόνον ἡμπορῶ νὰ σοῦ εἰπῶ.

— Αἶ! τὸν ἠρώτησα, ἕως αὐτὸν τὸν βαθμὸν λοιπὸν τὸν πιστεύεις ἱκανὸν ν' ἀνατρέψῃ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐξοχότητός Του;

— Αἶ! μὴ μ' ἐρωτᾷς, πιστεύω τὸν βασιλέα ἱκανὸν ὅλα νὰ τὰ κάμῃ.—Ἐχει τὴν κεφαλὴν σιδηρᾶν, καὶ ὅ,τι θέλει, τὸ θέλει καθὼς πρέπει. Ἄν τοῦ ἐμβόηκεν εἰς τὰ μελᾶ νὰ νυμφευθῇ τὴν κυρίαν Μαντσίνη, θὰ τὴν νυμφευθῇ.

Αὐτὰ μοῦ εἶπε καὶ μὲ ἄφησε καὶ ἐπῆγεν εἰς τὰ ἱπποστάσια, ἔλαβεν ἕνα τῶν ἵππων, τὸν ἔστρωσεν ὁ ἴδιος, ἐπῆδησεν ἐπάνω, καὶ ἀνεχώρησεν ὥς νὰ τὸν ἐσήκονεν ὁ διάβολος.

— Εἰς τρόπον ὥστε πιστεύεις ...;

— Πιστεύω ὅτι ὁ κύριος ὑπολογιστὴς τῆς φρουρᾶς ἤξευρε περισσότερα παρ' ὅσα ἤθελε νὰ εἰπῇ.

— Ὡστε, κατὰ τὴν γνώμην σου, ὁ κύριος Ἀρτανιάν ...

— Τρέχει, καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας, νὰ φθάσῃ τὰς ἐξορίστους, προσπαθὼν ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ βασιλικοῦ ἔρωτος.

Ταῦτα λαλοῦντες, οἱ δύο φίλοι ἐφθασαν εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς Ἐξοχότητός Του. Ἡ Ἐξοχότης Του δὲν εἶχε πλέον ρευματικὰ, ἀλλ' ἐπεριπάτει ἀνυπομόνως εἰς τὸν κοιτῶνά του, ἀκροαζόμενος εἰς τὰς θύρας καὶ κυττάζων ἀπὸ τὰ παράθυρα.

Ὁ Βερνουῖνος ἐμβόηκεν ἀκολουθοῦντος τοῦ αὐλικοῦ, ὅστις εἶχε διαταγὴν ἀπὸ τὸν βασιλέα νὰ δώσῃ τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὰς ἰδίας χεῖρας τῆς Ἐξοχότητός Του. Ὁ Μαζαρίνος ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ, πρὶν τὴν

ἀνοίξῃ, ἐμεδίασε μεδίμα ἀμφίβολον, τὸ ὅποῖον ἦτον τρόπος ἐπιτῆδεις νὰ κρύψῃ τὴν μέλλουσαν ταραχὴν τοῦ ὁποιαδήποτε θὰ ἦτον. Καὶ οὕτως, ὁποιαδήποτε ἐντύπωση τοῦ ἐπροξένησεν ἡ ἐπιστολὴ, κἀνὲν ἔχνος τῆς ἐντυπώσεως ταύτης δὲν ἐφάνη εἰς τὸ πρόσωπόν του.

— Καλὰ λοιπὸν! εἶπεν ἀφοῦ ἀνέγνωσε καὶ ἐξαναέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, θαυμάσια, κύριε! εἶπε τοῦ βασιλέως ὅτι τὸν εὐχαριστῶ διὰ τὴν ὑπακοήν του εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς βασιλημέτορας, καὶ ὅτι θὰ μεταχειρισθῶ ὅλα τὰ μέσα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς θελήσεώς του.

Ὁ αὐλικὸς ἐξῆλθε. Μόλις δ' ἐκλείσθη ἡ θύρα, ὁ καρδινάλιος, ὅστις ἔμπροσθεν τοῦ Βερνουῖνου δὲν εἶχεν ἀνάγκην προσωπίδος, ἀφῆρσε τὴν σκεπάσαν προσωρινῶς τὸ πρόσωπόν του, καὶ, σκυθρωπάζων μεγάλως, εἶπε·

— Κράζε τὸν κύριον Βριέν.

Ὁ γραμματεὺς ἐμβόηκε μετὰ πέντε λεπτά.

— Κύριε, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Μαζαρίνος, ἔκαμα μεγάλην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν μοναρχίαν, τὴν μεγαλητέραν παρ' ὅσας ποτὲ εἰς αὐτὴν ἔκαμα. Φέρε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἥτις τὸ μαρτυρεῖ, εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα τὴν βασιλημέτορα, καὶ, ὅταν σοῦ τὴν ἐπιστρέψῃ, βάλε τὴν εἰς τὴν θυρίδα Β, ἥτις εἶναι πλήρης ἐπιστήμων πράξεων καὶ ἄλλων ἐγγράφων τῆς ὑπηρεσίας μου.

Ὁ Βριέν ἀνεχώρησε, καὶ, ἐπειδὴ ἡ περίεργος αὕτη ἐπιστολὴ ἦτον ἀσφράγιστος, δὲν ἠμέλησε νὰ τὴν ἀναγνώσῃ καθ' ἑαυτὸν. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Βερνουῖνος, ὅστις τὰ εἶχε καλὰ μὲ ὅλους, ἐπλησίασε [πολὴν] τὸν γραμματέα ὥστε νὰ δυνήθῃ καὶ αὐτὸς ν' ἀναγνώσῃ ὑπεράνω τῶν ὅμων του. Ἡ εἰδησις λοιπὸν διεδόθη εἰς τὸ φρούριον μετὰ ταύτην ταχύτητα, ὥστε ὁ Μαζαρίνος ἐφοβήθη κατ' ἀρχὰς μήπως φθάσῃ εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς βασιλίσσης, πρὶν τῆς δώσῃ ὁ κύριος Βριέν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως. Ολίγον μετὰ ταῦτα, ἐδόθησαν ὅλαι αἱ διαταγαὶ τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ, ὅταν ὁ κύριος Κονδὲ ἐπῆγε νὰ χαιρετήσῃ τὸν βασιλέα ὡς τότε δῆθεν ἐξυπνήσαντα, ἔγραψεν εἰς τὸ δρομολόγιόν του τὴν πόλιν Πουατιέ ὡς τόπον διαμονῆς καὶ ἀναπαύσεως διὰ τὰς Μεγαλειότητάς Των.

Οὕτω διελύετο εἰς ὀλίγας στιγμὰς ραδιουργία ἀπασχολήσασα ὑποκρύφως ὅλους τοὺς διπλωματικούς τῆς Εὐρώπης. Τὸ μόνον ὅμως αὐτῆς καθαρὸν καὶ ἀφιλονείκητον ἀποτέλεσμα ἦτον ὅτι δυστυχὴς τις ὑπολογιστὴς τῶν δορυφόρων ἔχασε τὸν βαθμὸν του καὶ τὴν τύχην του. Εἶναι ἀληθὲς μολταῦτα ὅτι ἀντ' αὐτῶν ἐκέρδαινε τὴν ἐλευθερίαν του.

Θὰ μάθωμεν ἐντὸς ὀλίγου πῶς ὠφελήθη ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν του ταῦτην ὁ κύριος Ἀρτανιάν. Κατὰ τὸ παρὸν, ἂν μᾶς τὸ συγχωρῇ ὁ ἀναγνώστης, πρέπει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῶν Μεδικῶν, ὅπου ἐν τῶν παραθύρων ἀνοίγεται τὴν αὐτὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐδίδοντο εἰς τὸ φρούριον αἱ διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ βασιλέως διαταγαί.

Τὸ ἀνοίγόμενον τοῦτο παράθυρον ἦτον ἐνὸς τῶν δωματίων τοῦ Καρόλου. Ὁ δυστυχὴς οὗτος βασιλεὺς ἐπέρασε τὴν νύκτα συλλογιζόμενος, τὴν κεφαλὴν ἔχων εἰς τὰς δύο του χεῖρας, καὶ τοὺς ἀγκῶνας

εἰς τὴν τράπεζαν, ἐνῷ ὁ Παρρὺς, ἀσθενὴς καὶ γέρων, εἶχεν ἀποκοιμηθῆ εἰς τὴν γωνίαν, κουρασμένος ὢν καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὸ πνεῦμα. Παράδοξος τῷ ὄντι ἡ εἰμαρμένη τοῦ πιστοῦ τούτου ὑπηρετοῦ, βλέποντος ἀρχίζουσιν ἐκ νέου, διὰ τὴν δευτέραν γενεάν, τὴν φρικώδη σειρὰν τῶν δυστυχημάτων τῆς πρώτης. Ὅταν ὁ Β' Κάρολος ἐσυλλογίσθη καλὰ ὅποιαν ἔπαθε νέαν ἀποτυχίαν, ὅταν ἐνόησε καλὰ τὴν πλήρη ἀπομόνωσιν εἰς τὴν ὅποιαν περιέπεσε βλέπων νὰ φεύγῃ ὀπίσω τοῦ ἡ νέας τοῦ ἐλπίς, ἐκυριεύθη ὡς ἀπὸ σκοτοδίνης, καὶ ἔπεσε τ' ἀνάσκειν εἰς τὸ μέγα θρόνιον, εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ὁποίου εἶχε καθῆσει.

Τότε ὁ πανάγαθος Θεὸς εὐσπλαγχνίσθη τὸν δυστυχῆ τοῦτον ἡγεμόνα, καὶ τοῦ ἔσειλε τὸν ὕπνον, τὸν ἀθῶνον ἀδελφὸν τοῦ θανάτου. Ἐξύπνησε λοιπὸν μόνον περὶ τὴν ἑκτὴν καὶ ἡμίσειαν ὥραν, ὅταν δηλαδὴ ὁ ἴλιος ἔλαμπεν ἤδη εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ ὁ Παρρὺς ἀκίνητος, διότι ἐφοβεῖτο μὴ τὸν ἐξυπνίσῃ, ἔβλεπε μὲ βαθεῖαν τοῦ θλίψιν τὰ ὄμματά του νέου τούτου κατακόκκινα ἤδη ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν, καὶ τὰ μάγουλά του κατακίτρινα ἀπὸ τὰ βόσκανα καὶ τὴν κακοπάθειαν.

Τέλος πάντων ὁ κρότος ὀγκωδῶν ἀμαζῶν κατερχομένων πρὸς τὸν Λουάρ ἐξύπνισε τὸν Κάρολον. Ἐσηκώθη, ἐκύτταξεν ὀλόγυρά του ὡς ἄνθρωπος ὅστις ὅλα τὰ ἐλησμόνησεν, εἶδε τὸν Παρρὺν, τοῦ ἔσφιξε τὴν χεῖρα, καὶ τὸν παρήγγειλε νὰ θεωρήσῃ τὸν λογαριασμὸν τοῦ ξενοδόχου Κροπόλ. Ὁ Κροπόλ, βιασθεὶς νὰ κανονίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς του μὲ τὸν Παρρὺν, ἐφέρθη, ἅς τὸ ὁμολογήσωμεν, ὡς ἄνθρωπος τίμιος· ἔκαμε μόνον τὴν συνήθη του παρατήρησιν, ὅτι δηλαδὴ οἱ δύο περιηγηταὶ δὲν ἔτρωγαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἔβλαπτε διὰ δύο λόγους, πρῶτον ὅτι ἐπεριφορονεῖτο τὸ μαγειρεῖόν του, καὶ δεύτερον ὅτι ἐδιάζετο νὰ ζητήσῃ τὴν τιμὴν γούματος τὸ ὁποῖον δὲν ἐχρησίμευσε καὶ μολαταῦτα ἐξωδεύθη. Ὁ Παρρὺς δὲν εἶχε τι νὰ εἰπῇ εἰς τοῦτο καὶ ἐπλήρωσεν.

— Ἐλπίζω, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι οἱ ἵπποι μου δὲν ἔπαθον τὸ ἴδιον. Εἰς τὸν λογαριασμὸν σου δὲν βλέπω ὅτι ἔφαγαν, καὶ θὰ ἦτον δυστύχημα εἰς περιηγητὰς οὕτινας, ὡς ἡμεῖς, ἔχουν μακρὸν δρόμον νὰ κίψουν, νὰ εὑρουν ἀδυνατισμένους τοὺς ἵππους των.

Ἄλλ' ὁ Κροπόλ τὸν δισταγμὸν τοῦτον ἀκούσας, ἀνέλαβε τὸ μεγαλοπρεπὲς ἥθος του, καὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἡ φάτνη τοῦ Μεδικείου ξενοδοχείου δὲν ἦτον ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἐστιατόριόν του φιλόξενο.

Ἰππευσε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς. Ὁ γηραιὸς ὑπηρετὴς του ἔπραξε τὸ αὐτὸ, καὶ οἱ δύο ἐπῆραν τὸν δρόμον τῶν Παρισίων, χωρὶς σχεδὸν ν' ἀπαντήσουν ψυχὴν καθ' ὁδὸν εἰς τὰς ἀγυῖας καὶ εἰς τὰ προάστεια τῆς πόλεως.

Σκληροτάτη ἦτον ἡ κατάστασις τοῦ βασιλείου τούτου, διότι ἦτον νέα ἐξορία. Οἱ δυστυχεῖς βόσκονται ἀπὸ τὰς μικροτέρας ἐλπίδας, καθὼς οἱ εὐτυχεῖς ἀπὸ τὰς μεγαλητέρας εὐτυχίας· καὶ ὅταν βιάζονται ν' ἀφήσουν τὸν τόπον ὅπου ἡ ἐλπίς αὐτὴ ἐγλύκανε τὰς καρδίας των, αἰσθάνονται τὸν θανατηφόρον ἐκείνον πόνον, τὸν ὁποῖον αἰσθάνεται ὁ ἐξοριστὸς ὅταν ἐμβαίῃ εἰς τὸ πλοῖον τῆς ἐξορίας του. — Προέρχεται βεβαίως τοῦτο, διότι εἰς τὴν τὸσάκις

ἄλλοτε πληγωθεῖσαν καρδίαν, ἐπαίσθητόν γίνεται καὶ τὸ παραμικρὸν κέντημα· διότι ὁ τοιοῦτος θεωρεῖ ὡς ἀγαθὸν τὴν προσωρινὴν τοῦ κακοῦ ἔλλειψιν, ἥτις εἶναι ἀπλὴ τοῦ πόνου ἀπομάκρυνσις· διότι τέλος πάντων εἰς τὰ τρομερώτερα δυστυχήματα ὁ Θεὸς ἔρριψε τὴν ἐλπίδα, καθὼς τὴν σταγόνα ἐκείνην τοῦ ὕδατος, τὴν ὁποίαν ὁ ἀσπλαγχνὸς πλούσιος ἐζήτει ἀπὸ τὸν Αἰζάρων εἰς τὸν ἄδην.

Ἦλθε στιγμὴ μάλιστα, καθ' ἣν ἡ ἐλπίς τοῦ Β' Καρόλου ἦτον κατὰ περισσώτερον τῆς στιγμιαίας χαρᾶς. Ἡ στιγμὴ αὕτη ἦτον ὅταν εἶδε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ φιλικῶς ὁ ἀδελφός του Λουδοβίκος. Τότε ἡ ἐλπίς ἐκείνη ἔλαβε σῶμα καὶ ἔγινε πρᾶγμα· ἔπειτα, διαμυῖς ἡ ἄρνησις τοῦ Μαζαρίνου μετέβαλε τὸ πλᾶστον τοῦτο πρᾶγμα εἰς ὄνειρον. Ἡ ὑπόσχεσις τοῦ 15' Λουδοβίκου, ἀμέσως ἀθετηθεῖσα, ἦτον ἄρα χλευασμός. Χλευασμός καθὼς τὸ στέμμα του, καθὼς τὸ σκήπτρόν του, καθὼς οἱ φίλοι του, καθὼς ὅλα ὅσα ἐπεριστοιχίσαν τὴν βασιλικὴν του νηπιότητα, καὶ ἐγκατέλιπον τὴν ἐξόριστον νεότητά του. Χλευασμός! ὅλα ἦσαν χλευασμός διὰ τὸν Β' Κάρολον, ἐκτὸς τῆς ψυχρᾶς καὶ μαύρης ἀναπαύσεως τὴν ὁποίαν τοῦ ὑπέσχετο ὁ θάνατος.

Τοιαῦτα ἦσαν αἱ ἰδέαι τοῦ δυστυχῆ βασιλέως, ὅταν, ἐξαπλωμένος ἐπὶ τοῦ ἵππου του, τοῦ ὁποίου ἐγκατέλειπε τὰς ἡνίας, ἐπεριπάτει ὑπὸ τὸν θερμὸν καὶ γλυκὺν ἥλιον τοῦ μαῖου, τὸν ὁποῖον ἡ σκυθρωπὴ μισανθρωπία τοῦ ἐξοριστοῦ ἐβλεπεν ὡς τελευταίαν ὕβριν τῆς δυστυχίας του.

B.

REMEMBER (ΕΝΘΥΜΗΣΟΙ).

Ἰππεὺς, διερχόμενος δρομαῖος τὴν ὁδὸν, καὶ ἐπιστρέφων εἰς τὴν πόλιν Βλουά τὴν ὁποίαν πρὸ ἡμισΐας σχεδὸν ὥρας εἶχεν ἀφήσει, ἐπροσπέρασεν ἔμπροσθεν τῶν δύο περιηγητῶν, καὶ, μολονότι ἦτον βιαστικός, ὅταν ἦλθε πλησίον, ἔβγαλε τὸν πῖλόν του.

Ὁ βασιλεὺς μόλις ἐπρόσεξεν εἰς τὸν νέον τοῦτον, διότι ὁ ἵππεὺς ἦτον νέος εἰκοσιτεσσάρων ἢ εἰκοσιπέντε ἐτῶν, καὶ, στρέφων πολλὰκις τὴν κεφαλὴν, ἔκαμνε φιλικὰ νεύματα πρὸς ἄνθρωπον ἄλλον ὅστις ἔστεκεν ὀρθὸς ἔμπροσθεν πύλης κιγκλιωτῆς ὥραιας τινὸς οἰκίας λευκῆς καὶ ἐρυθρᾶς, δηλαδὴ μὲ πλίνθους καὶ μὲ λίθους, σκεπασμένης μὲ πλάκας, καὶ οὕσης εἰς τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ βασιλέως.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, γέρων μεγαλόσωμος καὶ ἰσχνός, μὲ λευκὰς τρίχας, — ὁ λόγος εἶναι περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἔστεκε πλησίον τῆς κιγκλιωτῆς πύλης, — ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀπεκρίνετο εἰς τὰ νεύματα τοῦ νέου μὲ νεύματα ἄλλα ἀποχαυρετήσεως, τόσον τρυφερά, ὥστε ἔλεγεσθε ὅτι ὁ γέρων ἦτον πατὴρ τοῦ νέου. Ὁ νέος τέλος πάντων ἔγινεν ἄφαντος εἰς τὸ πρῶτον γύρισμα τῆς ὁδοῦ τὴν ὁποίαν ἐπεριστοιχίζαν ὥραια δένδρα, καὶ ὁ γέρων ἠτοιμάζετο νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅταν οἱ δύο περιηγηταί, φθάσαντες ἀντικρὺ τῶν κιγκλιδῶν, ἐπέσυραν τὴν προσοχὴν του.

Ὁ βασιλεὺς εἶπαμεν ὅτι ἐπεριπάτει μὲ τὴν κεφαλὴν σκυπτῇ, μὲ τὰς χεῖρας κρεμαστάς, ἀφίνων τὸν ἵππον του νὰ περιπατῇ ἄργα καὶ κατ' ἀρεσκείαν· ἐνῷ ὁ Παρρὺς, ὀπίσω του, θέλων νὰ αἰσθανθῇ καλύτερα τὴν

γλιάραν ἐπιφρόν του ἡλίου, εἶχεν ἐβγάλει τὸν πῖλόν του, καὶ ἔστρεφε τὰ βλέμματά του δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του τότε ἀπηντήθησαν μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πλησίον τῆς κιγκλιδωτῆς πύλης γέροντος, ὅστις, ὡς νὰ τὸν προσέβαλε παράδοξον θέαμα, ἐκραύγασε δυνατὰ καὶ ἐπροχώρησεν ὀλίγον πρὸς τοὺς δύο περιηγητάς.

Ἀπὸ τὸν Παρρὺ τὰ βλέμματά του διευθύνθησαν ἀμέσως εἰς τὸν βασιλέα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ προσκλήθησαν ὀλίγας στιγμὰς. Ἡ ἐξέτασις αὕτη, ἂν καὶ ταχεῖα, κατωπρίσθη πάραυτα εἰς τρόπον ἐπαισθητὴν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ μεγαλοσώμου γέροντος· διότι μολὶς ἀνεγνώρισε τὸν νεώτερον τῶν δύο περιηγητῶν, καὶ λέγομεν ἀνεγνώρισε, διότι μόνον ἡ θετικὴ ἀναγνώρισις ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ παρόμοιον κίνημα· μολὶς, λέγομεν, ἀνεγνώρισε τὸν νεώτερον τῶν δύο περιηγητῶν, ἦνωσε κατὰ πρῶτον τὰς χεῖρας μετὰ εὐλαβὴ ἐκπλήξιν, καὶ, ἐβγάζων τὸν πῖλον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του, ἐπροσκύνησε τὸσον ὑποκλινῶς ὥστε ἔλεγε, ὅτι ἐγονάτιζεν.

Ἡ προσκύνησις αὕτη, ὅσον συλλογισμένος καὶ σύννους ἦτον ὁ βασιλεὺς, εἴλκυσε εἰς τὴν στιγμὴν τὴν προσοχὴν του.

Ὁ Κάρολος λοιπὸν, κρατῶν τὸν ἵππον του καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν Παρρὺ, εἶπε·

— Καλέ! Παρρὺ, ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μετὰ χαίρετά κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Μήπως τάχα μετὰ γνωρίζεις;

Ὁ Παρρὺ, πλήρης ταραχῆς καὶ κατακίτρινος, εἶχεν ἤδη σπρώξει τὸν ἵππον του πρὸς τὸ μέρος τῆς οἰκίας.

— Ἄ! βασιλεῦ, εἶπε σταθεὶς αἰφνιδίως πέντε ἢ ἕξ βήματα μακρὰν τοῦ γέροντος, ὅστις ἔμενε πάντοτε γονατιστός· βασιλεῦ, μετὰ βλέπεισι κυριευμένον ἀπὸ ἐκπλήξιν, διότι μοῦ φαίνεται ὅτι γνωρίζω τὸν καλὸν τοῦτον ἄνθρωπον. Ἄ! ναί! εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος. Συγχωρεῖς, Μεγαλειότητά, νὰ τοῦ λαλήσω;

— Ἀναμφιβόλως.

— Σὺ λοιπὸν εἶσαι, κύριε Γριμώ; ἠρώτησεν ὁ Παρρὺ.

— Ναί, ἐγὼ, εἶπε καὶ ἀνωρθώθη ὁ μεγαλόσωμος γέρων, χωρὶς ὅμως νὰ μεταβάλλῃ ποσῶς τὸ εὐλαβὲς τῆς στάσεώς του.

— Βασιλεῦ, εἶπε τότε ὁ Παρρὺ, δὲν ἠπατήθην, ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ ὑπηρετὴς τοῦ κόμητος τῆς Φέρας, καὶ ὁ κόμης τῆς Φέρας, ἂν ἐνθυμῇσαι, εἶναι ὁ ἀξιοτίμιος ἐκεῖνος ἀρχὼν, περὶ τοῦ ὁποίου τοσαῦτα καὶ τοσαύκις ἐλάλησα πρὸς τὴν Μεγαλειότητά σου, ὥστε ἡ μνήμη του πρέπει νὰ ἔμεινεν ὄχι μόνον εἰς τὸν νοῦν σου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καρδίαν σου.

— Ὁ παρעυρεθεῖς εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ βασιλέως πατρός μου; ἠρώτησεν ὁ Κάρολος.

Καὶ ἀνεσκήρτησε καταφανῶς ἐνθυμηθεὶς τοῦτο.

— Ὁ ἴδιος, βασιλεῦ.

— Ἀλλοίμονον! εἶπεν ὁ Κάρολος.

Ἐπειτα, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Γριμώ, τοῦ ὁποίου οἱ ζῶντο καὶ νοήμονες ὀφθαλμοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐξήτουν, νὰ μαντεύσουν τὸν στοχασμὸν του, ἠρώτησεν αὐτόν·

— Μήπως, φίλε μου, ὁ κύριος κόμης τῆς Φέρας, ὁ κύριός σου, κατοικεῖ ἐδῶ πλησίον;

— Ἐκεῖ, ἀπεκρίθη ὁ Γριμώ, δείχνων μετὰ τὸν βραχίονα τεντωμένον πρὸς τὰ ὀπίσω τὰς κιγκλιδὰς τῆς λευκῆς καὶ ἐρυθρᾶς οἰκίας.

— Καὶ εἶναι τῶρα εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ κύριος κόμης τῆς Φέρας;

— Εἰς τὸ τέλος τοῦ κήπου, ὑπὸ τὰς καστάνεας.

— Παρρὺ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, δὲν θέλω νὰ παραβλέψω τὴν πολυτίμον ταύτην δι' ἐμὲ εὐκαιρίαν, νὰ εὐχαριστήσω τὸν εὐγενῆ τοῦτον, ὅστις ἔδειξε πρὸς τὸν οἶκόν μας τοιοῦτο δαίγμα ὠραῖον ἀφοσιώσεως καὶ γενναιότητος. Κράτει τὸν ἵππον μου, φίλε μου, σὲ παρακαλῶ.

Καί, ῥίπτων τὰς ἡνίας εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Γριμώ, ὁ βασιλεὺς ἐμβῆκε μόνος εἰς τοῦ Ἀθωνος, ὡς ὁμοῖος εἰς ὁμοίου του. Ἀρετὴ ἦτον νὰ τὸν ὀδηγήσῃ ἡ σύντονος ἐκείνη ἐξήγησις τοῦ Γριμώ. — Εἰς τὸ τέλος τοῦ κήπου ὑπὸ τὰς καστάνεας. Ἄφησε λοιπὸν τὴν οἰκίαν ἀριστερὰ, καὶ ἐπῆγε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν δεξιάν, δεικνύσαν δειροστοιχίαν. Τὸ πρᾶγμα ἦτον εὐκόλουν, διότι αἱ κορυφαὶ τῶν μεγάλων ἐκεῖνων δένδρων, σκεπασμένων ἤδη ἀπὸ φύλλα καὶ ἀπὸ ἄνθη, ὑπερέβαιναν τὰς κορυφὰς ὅλων τῶν λοιπῶν.

Φθάσας εἰς τοὺς ἐναλλάξ φωτεινοὺς καὶ σκοτεινοὺς ἐκεῖνους ῥόμβους, τοὺς ποικιλλοντας τὸ ὑπὸ τὴν δειροστοιχίαν ἔδαφος, κατὰ τὰς ὁρέξεις τῆς ἀλλοῦ μὲν πυκνοτέρας, ἀλλοῦ δὲ ἀραιότερας καμάρας των, ὁ νέος βασιλεὺς εἶδεν ἄνδρα εὐγενῆ περιπατοῦντα, ὀπίσω κρατοῦντα τὰς χεῖρας, καὶ, ὡς ἐφαίνετο, βυθισμένον εἰς ἡσύχους διαλογισμούς. Ἀναμφιβόλως εἶχε συχνάκις ἐρωτήσῃ καὶ μάθει ποίας λογῆς ἦτον ὁ εὐγενὴς οὗτος, διότι, χωρὶς ποσῶς νὰ δισταῇ, Κάρολος ὁ Β' ἐπῆγε κατ' εὐθείαν πρὸς αὐτόν. Τὸν κτύπον τῶν βημάτων ἀκούσας, ὁ κόμης τῆς Φέρας ὕψωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ βλέπων ἀπέναντι ἄνδρα ἄγνωστον μὲν, ἀλλ' εὐγενῆ καὶ ἀξιόπρεπτον κατὰ τὴν μορφήν, διευθυνόμενον πρὸς αὐτόν, ἔβγαλε τὸν πῖλόν του καὶ τὸν ἐπερίμενεν. Ὅταν ἦτον ὀλίγα βήματα μακρὰν, καὶ ὁ Β' Κάρολος ἐβγάλε τὸν πῖλόν του· ἔπειτα, ὡς ἀποκρινόμενος εἰς τὴν ἀφωνὸν ἐρώτησιν τοῦ κόμητος, εἶπε·

— Κύριε κόμη, ἔρχομαι νὰ ἐκπληρώσω πλῆσιόν σου ἱερὸν χρέος· ἐπιθυμῶ πρό πολλοῦ νὰ σοῦ προσφέρω τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου. Εἶμαι Κάρολος ὁ Β', υἱὸς Καρόλου τοῦ Στουάρτου, τοῦ βασιλεύσαντος εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἀποθανόντος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης.

Τὸ ἐνδοξὸν τοῦτο ὄνομα ἀκούσας, ὁ Ἄθως ἠσθάνθη τι ὡς ῥίγος διερχόμενον παρὰ φλέβας του· ἀλλὰ, βλέπων τὸν νέον ἐκεῖνον βασιλέα ὀρθόν, ἀσκεπτῇ ἐμπροσθέν του, καὶ τείνοντα πρὸς αὐτόν τὴν χεῖρα, ἠσθάνθη καὶ δύο δάκρυα θολόνοντα πρὸς καιρὸν τὸ διαυγὲς κυανοῦν χρῶμα τῶν ὠραίων του ὀφθαλμῶν.

Ἐσκυψε λοιπὸν μετὰ φόβον πολὺ· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, λαβὼν τὴν χεῖρά του, εἶπε·

— Βλέπεις πόσον εἶμαι δυστυχὴς, κύριε κόμη, ἐχρειάσθη νὰ δοθῇ περίστασις τυχαία νὰ ἔλθω εἰς τὴν οἰκίαν σου. Ἀλλοίμονον! Δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχω

πλησίον μου τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ καὶ τιμῶ, καὶ ὅχι νὰ καταντῇσω νὰ φυλάττω μόνον τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ τὰ ὀνόματά των εἰς τὴν μνήμην μου, τόσο ὥστε, χωρὶς τὸν ὑπηρετήν σου, τὸν ὅποιον ἐγνώρισεν ὁ ἐδικός μου, νὰ διαβῶ ἀπὸ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ὡς ἀπὸ τὴν θύραν ξένης οἰκίας;

— Ἀληθινά, εἶπεν ὁ Ἄθως ἀποκρινόμενος διὰ τοῦ λόγου μὲν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς φράσεως τοῦ βασιλέως, διὰ προσκυνήσεως δὲ εἰς τὸ δεύτερον· ἀληθινά· ἡ Μεγαλειότης Σου εἶδες πολὺ δυστυχεῖς ἡμέρας.

— Καὶ αἱ δυστυχέστεραι, ἀλλοίμονον! ἀπεκρίθη ὁ Κάρολος, εἶναι ἴσως αἱ περιμενόμεναι.

— Μεγαλειότατε, ἀς ἐλπίζωμεν. ...

— Κόμη, κόμη, τὸν διέκοψε σείων τὴν κεφαλὴν ὁ Κάρολος, ἤλπισα ἕως χθὲς τὸ ἑσπέρας, καὶ ἤλπισα ὡς καλὸς χριστιανὸς, σοῦ τὸ ὁμνῶ.

Ὁ Ἄθως ἐκύτταξε τὸν βασιλέα ὡς περιμένων ἐξήγησιν.

— Ὡ! ἡ ἱστορία εἶναι εὐκολοδιήγητος, εἶπεν ὁ Β' Κάρολος· ἐξόριστος, γυμνωμένος, περιφρονημένος, ἀπεφάσισα, μὲ ὅλην τῆς καρδίας μου τὴν ἐναντιότητα, νὰ δοκιμάσω καὶ τελευταίαν φορὰν τὴν τύχην μου. Δὲν εἶναι γραμμένον ἐκεῖ ἐπάνω ὅτι, διὰ τὴν οἰκογενεάν μας, πᾶσα εὐτυχία καὶ πᾶσα δυστυχία θὰ ἔρχονται αἰωνίως ἀπὸ τὴν Γαλλίαν! Τῆς ἀληθείας ταύτης γνωρίζεις καὶ σὺ, κύριε, μέρος, διότι εἶσαι εἰς τῶν Γάλλων ἐκείνων τοὺς ὁποίους ὁ δυστυχὴς πατήρ μου ἤρην ὑπὸ τὸν τόπον τῆς καταδίκης τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του, ἀφοῦ τοὺς ἤρην εἰς τὸ πλευρόν του τὰς ἡμέρας τῆς μάχης.

— Βασιλεῦ, εἶπε μετριοφρονῶν ὁ Ἄθως, δὲν ἤμουν μόνος, καὶ οἱ σύντροφοί μου καὶ ἐγὼ ἐκάμαμεν εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην τὸ χρέος μας ὡς ἄνδρες εὐγενεῖς, τίποτε περισσώτερον. Ἀλλ' ἡ Μεγαλειότης Σου ἤθελες νὰ μὲ τιμῆσῃς διηγούμενος

— Ναί, τῷ ὄντι. Εἶχα τὴν προστασίαν (συγχώρει, κόμη, τὸν δισταγμὸν, ἀλλὰ δι' ἄνδρα Στουάρτην, τὸ ἐνοεῖς, σὺ ὁ ἐνοῶν τὰ πάντα, ἡ προφορά τῆς λέξεως ταύτης εἶναι δύσκολος), εἶχα, λέγω, τὴν προστασίαν τοῦ εξαδέλφου μου, τοῦ στατχοῦδερ τῆς Ὀλλανδίας· ἀλλὰ χωρὶς τὴν μεσολάθεσιν, ἡ τούλ' ἀχιστον χωρὶς τὴν ἀδειαν τῆς Γαλλίας, ὁ στατχοῦδερ δὲν θέλει νὰ ἐνεργήσῃ πρῶτος. Ἦλθα λοιπὸν νὰ ζητήσω τὴν ἀδειαν ταύτην ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, ὅστις μοῦ τὴν ἤρνήθη.

— Ὁ βασιλεὺς σοῦ τὴν ἤρνήθη, Μεγαλειότατε;

— Ὡ! ὅχι αὐτός· πρέπει νὰ ἦμαι δίκαιος πρὸς τὸν νέον ἀδελφόν μου Λουδοβίκον· ἀλλ' ὁ κύριος Μαζαρίνος.

Ὁ Ἄθως ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του.

— Φρονεῖς ἴσως ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμένω τὴν ἀρνησιν ταύτην, εἶπεν ὁ βασιλεὺς παρατηρήσας τὸ κίνημά του.

— Αὐτὸ τῷ ὄντι ἐστοχάσθην, Μεγαλειότατε, ἐπ' ἀνέλαθεν εὐλαβῶς ὁ κόμης· γνωρίζω ἀπὸ πολλῆς τὸν Ἰταλὸν τοῦτον.

— Τότε ἀπεφάσισα νὰ σπρώξω τὰ πράγματα εἰς τὸ ἄκρον, καὶ νὰ γνωρίσω εὐθὺς τὴν τελευ-

ταίαν ἀπόφασιν τῆς εἰμαρμένης μου· εἶπα εἰς τὸν ἀδελφόν μου Λουδοβίκον ὅτι, θέλων νὰ μὴν ἐνοχοποιήσω μήτε τὴν Γαλλίαν μήτε τὴν Ὀλλανδίαν, ἤμουν ἔτοιμος νὰ δοκιμάσω αὐτοπροσώπως τὴν τύχην μου, καθὼς τὸ ἔκρινε ἤδη, μὲ διακρίσεις εὐγενεῖς ἂν ἤθελε νὰ μοῦ τοὺς δώσει, καὶ μὲ ἐν ἐκατομμύριον ἂν ἤθελε νὰ μοῦ τὸ δανείσῃ.

— Τὸ λοιπὸν, βασιλεῦ;

— Τὸ λοιπὸν, κύριε, αἰσθάνομαι τὴν στιγμὴν ταύτην ἀλλόκοτόν τι αἰσθημα, τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἀπελπισίας. Ὑπάρχει εἰς μερικὰς ψυχὰς, καὶ ἐγὼ ἔφθασα νὰ καταλάβω ὅτι ἡ ἐδική μου εἶναι τοιαύτη, εὐχαρίστησις πραγματικὴ εἰς τὴν βεβαιότητα ἐκείνην ὅτι τὰ πάντα ἐγάρθουν καὶ ὅτι ἦλθε τέλος πάντων ἡ ὥρανὰ ὑποταγεῖν εἰς τὴν κακὴν των εἰμαρμένην.

— Ὡ! Ἐλπίζω, εἶπεν ὁ Ἄθως, ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σου δὲν ἔφθασε ἀκόμη εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην.

— Ἄν μοῦ λέγῃς τοῦτο, κύριε κόμη, προσπαθῶν νὰ ζωπυρήσῃς τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν καρδίαν μου, πρέπει νὰ μὴν ἐνόησες ὅτι σοῦ εἶπα. Ἦλθα εἰς Βλουᾶ, κόμη, νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου Λουδοβίκον τὴν ἐλεημοσύνην ἐνὸς ἐκατομμυρίου, μὲ τὸ ὅποιον ἤλπιζα νὰ διορθώσω τὰς ὑποθέσεις μου, καὶ ὁ ἀδελφός μου μοῦ τὸ ἤρνήθη. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι πᾶσα ἐλπίς ἐχάθη.

— Μὲ συγχωρεῖς, βασιλεῦ, νὰ σοῦ ἀποκριθῶ ὅτι ἔχω ὅλους ἐναντίαν γνώμην;

— Καὶ πῶς, κόμη, μὲ ἐκλαμβάνεις τόσο κοινὸν ἄνθρωπον, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζω τὴν κατάστασίν μου.

— Ἐγὼ, βασιλεῦ, ἐπίεσθην ἐκ πείρας πάντοτε ὅτι εἰς τὰς ἀπηλπισμένας περιστάσεις ἀναφαίνονται αἰφνιδίως αἱ μεγάλαι τῆς τύχης μεταβολαί.

— Εὐχαριστῶ, κόμη. Εἶναι ὥραϊον πρᾶγμα νὰ εὐρίσκη κανεὶς καρδίας ὡς τὴν ἐδικήν σου, ἔχουσαν δηλαδὴ τοσαύτην πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν μοναρχίαν, ὥστε νὰ μὴ ἀπελπιζέται ποτὲ περὶ τῆς τύχης βασιλέως, ὅσον ἂν ἔπεσε χαμηλά. Κατὰ δυστυχίαν, οἱ λόγοι σου, ἀγαπητὴ κόμη, εἶναι καθὼς τὰ ἱατρικὰ ἐκεῖνα, τὰ λεγόμενα ἡρωϊκά, τὰ ὁποῖα μολαταῦτα, μὴ δυνάμενα νὰ ἰατρεύσουν ἄλλας παρά τὰς ἱατρευσίμους πληγὰς, ἀποτυχάνουν κατὰ τοῦ θανάτου. Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐπιμονήν σου εἰς τὸ νὰ μὲ παρηγορῇς, κόμη· σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀφωσιωμένην σου ἐνθύμησιν· πλὴν ἐγὼ ἤξεύρω τί πρέπει νὰ κάμω. Τίποτε δὲν θὰ μὲ σώσῃ πλέον. Καὶ ἰδοὺ, φίλε μου· τόσην εἶχα περὶ τούτου πεποιθήσιν, ὥστε ἔπρεπε τὸν δρόμον τῆς ἐξορίας μὲ τὸν γηραιόν μου Παρρύ· ἐπέστρεφα νὰ δοκιμάσω τοὺς ἀλγεῖνους μου πόνους εἰς τὸ μικρὸν ἐρημητήριο τὸ ὅποιον μοῦ προσφέρει ἡ Ὀλλανδία. Ἐκεῖ, πιστεύσέ με, κόμη, ὅλα ἐντὸς ὀλίγου τελειοῦν, καὶ ὁ θάνατος θὰ ἔλθῃ ταχέως· τόσο συχνὰ τὸν προσκαλεῖ τὸ σῶμα τοῦτο τὸ ὅποιον κατατρώγει ἡ ψυχὴ, ἡ ψυχὴ αὕτη ἡ ποθοῦσα τοὺς οὐρανοὺς!

— Ἡ Μεγαλειότης Σου ἔχεις μητέρα, ἀδελφὴν, ἀδελφοὺς, ἡ Μεγαλειότης Σου εἶσαι ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, πρέπει λοιπὸν νὰ ζητῇς ἀπὸ τὸν Θεὸν ζωὴν μακράν, ἂντὶ νὰ ζητῇς ταχὺν θάνατον. Εἶσαι, βασιλεῦ, ἐξόριστος, φυγάς, ὅλλ' ἔχεις τὸ δίκαιον μὲ τὸ μέρος σου· πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιθυμῇς πολέμους, κινῇ

δύναμις, πράγματα, καὶ ὅχι τὴν οὐρανίαν ἀνάγκην.

— Κόμη, ἀπεκρίθη ὁ Β' Κάρολος μειδιῶν μειδιᾶν ἀνεκφράστου μελαγχολίας, ἤκουσες ποτὲ ὅτι βασιλεὺς ἀνέκτησε τὸ βασιλείον του μὲ ὑπηρετήν γέροντα ὡς τὸν Παρρὺ, καὶ μὲ τριακόσια σκοῦδα τὰ ὅποια ὁ ὑπηρετὴς οὗτος φέρεי ἐπάνω του ;

— Ὁχι, βασιλεῦ, ἀλλ' ἤκουσα, καὶ ἤκουσα πολλάκις, ὅτι βασιλεὺς ἐκθρονισμένος ἀνέκτησε τὸ βασιλείον του μὲ θέλησιν στερεάν, μὲ καρτερίαν, μὲ φίλους, καὶ μὲ ἐν ἑκατομμύριον φράγκων φρονίμως ἐξοδευόμενον.

— Ἀλλὰ δὲν μ' ἐνόησες λοιπόν. Τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο τὸ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μου Λουδοβίκον καὶ μοῦ τὸ ἔρηνθη.

— Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἄθως, θέλεις νὰ μοῦ πρὸς χωρήσῃς ὀλίγας στιγμὰς ἀκόμη, καὶ νὰ μὲ ἀκούσῃς προσεκτικῶς εἰς ὅ,τι μένει νὰ σοῦ εἰπῶ ;

Κάρολος ὁ Β' ἐκύτταξεν ἀτενῶς τὸν Ἄθων.

— Εὐχαρίστως, κύριε, εἶπε.

— Τότε, λάβε τὸν κόπον νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς, ἐπανέλαθεν ὁ κόμης διευθυνόμενος πρὸς τὴν οἰκίαν. Καί, ὁδηγήσας τὸν βασιλέα εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐβαλεν αὐτὸν νὰ καθίσῃ.

— Βασιλεῦ, εἶπεν, ἡ Μεγαλειότης Σου εἶπες πρὸ ὀλίγου ὅτι, εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἀγγλίας, ἐν ἑκατομμύριον σοῦ ἀρκεῖ νὰ ἀνακτήσῃς τὸ βασιλείον σου ;

— Τοῦλάχιστον νὰ τὸ ἐπιχειρήσω, καὶ ν' ἀποθάνω ὡς βασιλεὺς ἂν δὲν ἐπιτύχω.

— Τὸ λοιπόν, βασιλεῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν μοῦ ἐδωκας ὑπόσχεσιν, λάβε τὸν κόπον ν' ἀκούσῃς καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὁμιλίας μου.

Ὁ βασιλεὺς ἐνευσε κατσφατικῶς· ὁ δὲ Ἄθως, πλησιάζας εἰς τὴν θύραν, ἔσυρε τὸν μοχλὸν, ἀφοῦ ἐκύτταξε μὴπως ἦναι κανεῖς εἰς τὰ πέραξ καὶ ἀκούσῃ, καὶ ἐπέστρεψε.

— Βασιλεῦ, εἶπεν, ἡ Μεγαλειότης Σου εὐηρεσθήσῃ νὰ ἐνθυμηθῇς ὅτι ἐγὼ ἐπρόσφερα συνδρομὴν εἰς τὸν εὐγενέστατον καὶ δυστυχέστατον Κάρολον τὸν Α', ὅταν οἱ δῆμιοί του τὸν ἔφεραν ἀπὸ τὸ παλάτιον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου εἰς τὸ Χάιτ-Χάιλ.

— Ναί, μάλιστα, τὸ ἐνθυμήθην καὶ θὰ τὸ ἐνθυμοῦμαι πάντοτε.

— Βασιλεῦ, πένθιμος εἶναι ἡ ἱστορία αὕτη εἰς τὴν ἀκοὴν υἱοῦ, ὅστις ἀναμφιβόλως τὴν ἤκουσε πολλάκις· μοιταῦτα πρέπει νὰ τὴν διηγηθῶ πάλιν εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σου, χωρὶς νὰ παραλείψω κόνεν περιστάτικόν.

— Λέγε, κύριε.

— Ὅταν ὁ βασιλεὺς ὁ πατὴρ Σου ἀνέβη εἰς τὸ πῆγμα τῆς καταδίκης, ἡ μᾶλλον μετέβη ἀπὸ τὸν κοιτῶνά του εἰς τὸ πῆγμα τοῦτο, ἐγερθὲν ἔξω τοῦ παραθύρου του, τὰ πάντα εἶχαν προετοιμασθῇ διὰ τὴν φυγὴν του. Ὁ δῆμιος εἶχε φυγαδευθῇ· τρύπα εἶχεν ἀνοιχθῇ ὑπὸ τὸ ἔδαφος τοῦ δωματός του. Τέλος πάντων, ἐγὼ ὁ ἴδιος ἤμουν ὑπὸ τὸν ἐπικηδεῖον θόλον, τὸν ὁποῖον ἤκουσα αἰφνιδίως τρίζοντα.

— Ὁ Παρρὺ μοῦ διηγήθη τὰ τρομερὰ ταῦτα περιστατικά, κύριε.

Ὁ Ἄθως ἔσκυψε καὶ ἐπανέλαθεν.

— Ἴδου τι δὲν ἠδύνατο νὰ σοῦ διηγηθῇ ὁ Παρρὺ, βασιλεῦ, διότι τὰ ἀκόλουθα συνέβησαν μεταξὺ Θεοῦ, τοῦ πατρὸς Σου καὶ ἐμοῦ, καὶ ποτὲ δὲν τὰ ἐφανερώσῃς οὔτε εἰς τοὺς στενωτέρους φίλους μου· ἂ Ἀπομακρύνσου, εἶπεν ὁ σεβαστὸς καταδίκης εἰς τὸν προσωποδοφὸρον δῆμιον· ἀπομακρύνσου διὰ μίαν στιγμὴν, ἤξεύρω ὅτι εἰμαι ἐδικός σου· ἐνθυμητοῦ ὅμως νὰ κτυπήσῃς τότε ὅταν σὲ διατάξω. Θέλω νὰ κάμω τὴν προσευχήν μου ἐλεύθερα. »

— Μὲ συγχωρεῖς, εἶπε κιτρινίζων ὁ Β' Κάρολος, ἀλλὰ σὺ, κόμη, ὅστις γνωρίζεις τόσα περιστάτικα τοῦ ὀλεθρίου τοῦτου συμβάντος, περιστάτικα τὰ ὅποια, καθὼς εἶπες πρὸ ὀλίγου, δὲν ἐφανερώθησαν εἰς κανένα, ἤξεύρεις τὸ ὄνομα τοῦ καταχρονίου ἐκείνου καὶ ἀνάνδρου δημίου, ὅστις ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν του θέλων νὰ δολοφονήσῃ ἀτιμωρητὴ βασιλέα.

Ὁ Ἄθως ἐκιτρίνισεν ὀλίγον.

— Τὸ ὄνομά του ; εἶπε· ναί, τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ δὲν ἤμπορῶ νὰ τὸ εἰπῶ.

— Καὶ τί ἔγινε ; ... διότι κανεῖς εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ἐγνώρισε τὴν μετὰ ταῦτα τύχην του.

— Ἀπέθανεν.

— Ἀλλὰ δὲν ἀπέθανεν εἰς τὴν κλίνην του, δὲν ἀπέθανε τὸν γλυκὺν καὶ ἥσυχον θάνατον, τὸν θάνατον τῶν τιμίων ἀνθρώπων ;

— Ἀπέθανε θάνατον βίαιον, ἀπέθανε νύκτα τρομεράν, μεταξὺ τῆς ὀργῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς καταγνίδος τοῦ Θεοῦ. Τὸ σῶμά του, διαπερασθὲν διὰ ξιφιδίου, ἐκυλίσθη εἰς τὰ βᾶθη τοῦ ὠκεανοῦ. Ὁ Θεὸς ἂς συγχωρήσῃ τὸν φονέα του !

— Ἄς ἀφῶσωμεν λοιπόν, εἶπεν ὁ Β' Κάρολος, βλέπων ὅτι ὁ κόμης δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ περισσότερα.

— Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἀφοῦ, καθὼς εἶπαμεν, ἐλάλησεν εἰς τὸν ματημφισμένον δῆμιον, ἐπρόσθεσε· ἂ Δὲν θὰ κτυπήσῃς, πρόσχεε καλὰ, εἰμὴ ὅταν ἀπλώσω τοὺς βραχίονας λέγων **REMEMBER (ΕΝΘΥΜΗΣΟΥ) !** »

— Τῷ ὄντι, εἶπε μὲ βραχνὴν φωνὴν ὁ Κάρολος, ἤξεύρω ὅτι αὐτὴν ἐπρόφερε τελευταίαν λέξιν ὁ δυστυχὴς πατὴρ μου. Ἀλλὰ πρὸς ποῖον σκοπὸν, διὰ ποῖον ;

— Διὰ τὸν Γάλλον ὅστις ἦτον ὑποκάτω τοῦ πηγματος.

— Διὰ σὲ λοιπόν, κύριε ;

— Ναί, βασιλεῦ, καὶ πᾶσα μία τῶν λέξεων τὰς ὁποίας εἶπε διὰ τῶν μὲ μαῦρον κάλυμμα σκεπασμένων σανίδων τοῦ πηγματος, ἀντιχοῦν ἀκόμη εἰς τὰς ἀκοάς μου. Ὁ βασιλεὺς λοιπόν ἐγρονάτισε κατὰ γῆς· ἂ Κόμη τῆς Φέρας, εἶπεν, εἶσαι αὐτοῦ ; » — Ναί, βασιλεῦ, ἀπεκρίθη. Τότε ὁ βασιλεὺς ἔσκυψε.

Καὶ ὁ Β' Κάρολος ἐπίσης, καρδιοκτυπῶν, περιλυπὸς, ἔντρομος καὶ προσεκτικὸς, ἔσκυπτε πρὸς τὸν Ἄθωνα, θέλων νὰ συνάξῃ μίαν πρὸς μίαν τὰς λέξεις τοῦ κόμης. Ἡ κεφαλὴ του ἔβρισε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀθωνος.

— Τότε, ἠκολούθησεν ὁ κόμης, ὁ βασιλεὺς ἔσκυψε. ἂ Κόμη τῆς Φέρας, εἶπε, δὲν ἦτον πεπρωμένος νὰ σῶθῃ » διὰ τῶν προσπαθειῶν σου. Ἡ εἰμαρμένη δὲν ἠθέλησε. Τώρα, καὶ ἱεροσυλίαν ἂν πράξω, θὰ εἰπῶ· **Ναί, ἐλάλησα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάλησα πρὸς**

» τὸν Θεόν, καὶ λαλῶ πρὸς σὲ τελευταῖον. Θέλων
» νὰ υποστηρίξω ὑποθέσιν, τὴν ὁποῖαν ἐπίστευσα
» ἱερὰν, ἔχασα τὸν θρόνον τῶν πατέρων μου, καὶ
» ἐστέρησα τῆς κληρονομίας τὰ τέκνα μου. »

Κάρολος ὁ Β' ἐκρυψε τὸ πρόσωπόν του μὲ τὰς
χεῖράς του, καὶ δάκρυ πικρὸν κατέβη μετὰ τῶν
λευκῶν καὶ ἰσχνῶν του δακτύλων.

— « Ἐν ἑκατομμύριον εἰς χρυσὰ νομίσματα μοῦ
» μένει, ἠκολούθησεν ὁ βασιλεὺς. Τὸ ἔθαψα εἰς τὰ
» ὑπόγεια τοῦ φρουρίου τοῦ Νιουκαϊστλε, καθ' ἣν
» στιγμὴν ἔφυγα ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην. »

Ὁ Κάρολος ὕψωσε τὴν κεφαλὴν μὲ ἑκφρασιν χαρᾶς
ἀλγεινῆς, ἥτις θὰ κατεσπάραττε τὴν καρδίαν ὅλων
ὅσοι ἐγνώριζαν τὴν ἀμετρον ἐκείνην συμφορὰν.

— Ἐν ἑκατομμύριον! ἐμουρμούρισεν. ὦ! κόμη!

— « Τὸ ἀργύριον τοῦτο μόνος σὺ ἤξεύρεις ὅτι
» ὑπάρχει, κάμε χρῆσιν ὅταν νομίσης ὅτι εἶναι καιρὸς
» διὰ τὸ μεγαλῆτερον συμφέρον τοῦ πρωτοτόκου
» υἱοῦ μου. Καὶ τώρα, κόμη τῆς Φέρας, ἀποχαιρέ-
» τησέ με! »

— Σῶζου, σῶζου, βασιλεῦ, ἐφώναζα.

Κάρολος ὁ Β' ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγε καὶ ἀκούμβησε
τὸ φλογερὸν μέτωπόν του εἰς τὸ παράθυρον.

— Τότε, ἠκολούθησεν ὁ Ἄθως, ὁ βασιλεὺς ἐπρό-
φερε τὴν λέξιν **REMEMBER** ἀπευθυνομένην εἰς
ἐμέ. Βλέπεις, βασιλεῦ, ὅτι ἐνθυμήθην.

Ὁ βασιλεὺς δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὴν ταραχὴν του.
Ὁ Ἄθως εἶδε τοὺς δύο του ὤμους κινουμένους σπα-
σμοδικῶς, καὶ ἤκουσε τοὺς σπαράττοντας τὸ σῆθος
του λυγμούς. Ἐσιώπησεν, ἀποπνιγόμενος καὶ αὐτὸς
ἀπὸ τὸ κύμα τῶν πικρῶν ἐνθυμήσεων τὰς ὁποίας
διήγειρεν εἰς τὴν βασιλικὴν κεφαλὴν ἐκείνην.

Ὁ Κάρολος, μετὰ βίαιον ἀγῶνα, ἀφήσας τὸ παρά-
θυρον καὶ καταπνίξας τὰ δάκρυά του, ἦλθε καὶ ἐκά-
θησε πλησίον τοῦ Ἄθως.

— Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ κόμης, μέχρι τῆς σήμερον
ἐπίστευσα ὅτι ἡ ὥρα δὲν εἶχεν ἀκόμη φθάσει νὰ
γείνῃ χρῆσις τοῦ τελευταίου τούτου πόρου· ἀλλὰ,
προσηλωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὴν Ἀγγλίαν,
ἔβλεπα ὅτι ἐπλησίαζεν. Αὐριον ἐμελλὰ νὰ πληρο-
φορηθῇ εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου ἦσουν ἡ Μεγα-
λειότης Σου, ὥστε νὰ ἔλθω νὰ σ' εὕρω. Ἀλλ' ἔρχεσαι
ὁ ἴδιος πρὸς ἐμέ· ἰδοὺ σημεῖον ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὑπὲρ
ἡμῶν.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Κάρολος μὲ φωνὴν ἀκόμη πνιγ-
μένην ἀπὸ τὴν ταραχὴν του, εἶσαι δι' ἐμέ ἄγγελος
ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεόν· εἶσαι σωτὴρ μου, ἐγερ-
θεὶς τοῦ τάφου ἀπὸ τὸν πατέρα μου τὸν ἴδιον· ἀλλὰ
πίστευσέ με, πρὸ δέκα ἐτῶν οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι
κατασπαράττουσιν τὴν πατρίδα μου, καταστρέφοντες
τοὺς ἀνθρώπους, ἀνασκάπτοντες τὴν γῆν· ἴσως ἔφυγε
καὶ τὸ χρυσίον ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς, καθὼς
ἔφυγεν ἡ ἀγάπη ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν ὑπηκόων μου.

— Βασιλεῦ, τὸν τόπον ὅπου ἡ Μεγαλειότης Του
ἔθαψε τὸ ἑκατομμύριον τὸν γνωρίζω πολὺ καλὰ, καὶ
κάνεις, εἶμαι βεβαιότατος, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀνα-
καλύψῃ. Ἐπειτα, τὸ φρούριον τοῦ Νιουκαϊστλε ἀνε-
σκάφη ἀρά γε ὁλόκληρον; Κατεδάφισαν αὐτὰ λίθον
πρὸς λίθον, καὶ ἐξερέρξωσαν ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ τὸν
τελευταῖον του θεμέλιον;

— Ὀχι, σῶζεται ὁ κόμη, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην
τὸ κατέχει ὁ στρατηγὸς Μῶγκ, καὶ στρατοπεδεύει
εἰς αὐτό. Ὁ μόνος τόπος ὅπου μὲ περιμένει βοήθεια,
ὅπου ἔχω πόρον, τὸ βλέπεις, κυριεύεται ἀπὸ τοὺς
ἐχθρούς μου.

— Ὁ στρατηγὸς Μῶγκ, βασιλεῦ, δὲν ἔμπορεῖ νὰ
γνωρίζῃ τὸν κρυπτόμενον θησαυρόν.

— Ναί, πλὴν πρέπει νὰ πηγαίνω νὰ παραδοθῶ
εἰς τὸν Μῶγκ πρὸς παραλαβὴν τοῦ θησαυροῦ τούτου;
Ἄ! τὸ βλέπεις λοιπὸν καλὰ, κόμη, πρέπει νὰ τελειώ-
σωμεν μίαν φορὰν μὲ τὴν εἰμαρμένην, διότι, ὡς
ἀνεγερθῶ, μὲ καταβάλλει. Τί νὰ κάμω μὲ τὸν Παρρὺ
μόνον ὡς ὑπρέτην, μὲ τὸν Παρρὺ τὸν ὁποῖον ὁ Μῶγκ
αὐτὸς ἀπέβαλεν ἤδη ἄλλοτε; Ὀχι! Ὀχι, κόμη, ἂς
ὑποταγοῦμεν εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην συμφορὰν.

— Ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σου δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὸ
κάμῃς, ὅτι ὁ Παρρὺ δὲν ἔμπορεῖ πλέον νὰ τὸ ἐπι-
χειρήσῃ, πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἔμπορῶ νὰ ἐπιτύχω;

— Σὺ, κόμη, πηγαίνεις ...;

— Ἄν ἡ Μεγαλειότης Σου εὐαρεσθῇσαι, εἶπεν ὁ
Ἄθως προσκυνῶν τὸν βασιλέα, πηγαίνω, βασιλεῦ.

— Σὺ, ὁ τόσον εὐτυχὴς ἐδῶ, κόμη!

— Δὲν εἰμαι ποτὲ εὐτυχὴς, βασιλεῦ, ἐνὸς μοῦ
μένει χρέος νὰ ἐκπληρώσω· καὶ εἶναι χρέος ὑπέρ-
τατον, τὸ ὁποῖον μοῦ ἄφησεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ
σου, ν' ἀγρυπνῶ ἐπὶ τῆς τύχης σου, ἔχαι νὰ κάμω
βασιλικὴν χρῆσιν τῶν χρημάτων του. Λοιπὸν, νεύμα
μόνον κάμε μου καὶ ἀναχωρῶ, βασιλεῦ, μαζί σου.

— Ἄ! κύριε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς λησμονῶν πᾶσαν
βασιλικὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ πίπτων εἰς τὸν λαιμὸν
τοῦ Ἄθως, μοῦ ἀποδείχνεις ὅτι ὑπάρχει Θεὸς εἰς
τὸν οὐρανόν, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς οὗτος ἀποστέλλει κάποτε
ἀγγέλους εἰς τοὺς στενάζοντας ἐπὶ τῆς γῆς δυσ-
τυχεῖς.

Ὁ Ἄθως, πλήρης ταραχῆς διὰ τὸ ὄρημα τοῦτο
τοῦ νέου, τὸν εὐχαρίστησε μὲ βαθύ σέβας, καί, πλη-
σιάσας εἰς τὸ παράθυρον, ἐφώναξε·

— Γριμὸ, τοὺς ἵππους μου.

— Καὶ πῶς! ἀμέσως τώρα! εἶπεν ὁ βασιλεὺς.
Ἄ! κύριε, εἶσαι τῇ ἀληθείᾳ ἐξαίσιος ἄνθρωπος.

— Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἄθως, δὲν γνωρίζω πρᾶγμα
πλέον κατεπεῖγον ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μεγαλειό-
τητός Σου. Ἐπειτα, ἐπρόσθεσε χαμογελῶν, εἶναι ἕξις
τὴν ὁποῖαν ἔλαβα πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν ὑπηρε-
σίαν τῆς βασιλείας θείας σου καὶ τοῦ βασιλέως
πατρός σου. Πῶς νὰ τὴν ἀφήσω τώρα, ἴσα ἴσα ἐνῶ
πρόκειται περὶ ὑπηρεσίας τῆς Μεγαλειότητός Σου;

— Ὅποιος ἄνθρωπος! ἐμουρμούρισεν ὁ βασιλεὺς.
Ἐπειτα, μετὰ βραχείαν σκέψιν, εἶπε·

— Πλὴν Ὀχι, κόμη, Ὀχι, δὲν ἔμπορῶ νὰ σ' ἐκ-
θέσω εἰς τόσῃν κακοπάθειαν. Δὲν ἔχω πῶς ν' ἀντα-
μεῖψω τοιαύτας ὑπηρεσίας.

— Πᾶ! εἶπε γελῶν ὁ Ἄθως, μὲ χλευάζεις, βασι-
λεῦ· ἔχεις ἐν ἑκατομμύριον. Ἄ! διατί δὲν εἶμαι πλού-
σιος κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον τῆς ποσότητος ταύτης,
βασιλεῦ! Ὅα ἐστρατολόγουν ὁλόκληρον σύνταγμα.

Πλὴν, χάρις τῷ Θεῷ, μοῦ μένουσιν ἀκόμη μερικοὶ κύ-
ανδροι, φλόριων, καὶ μερικοὶ ἀδάμαντες τῆς οἰκο-
γενείας μου. Ἡ Μεγαλειότης Σου, ἐλπίζω, θὰ κατα-
δεχθῇ νὰ τὰ μοιράσῃς μὲ ἀφωσιωμένον δούλον.

— Μὲ φίλον· ναι, κόμη, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ὄτι καὶ ὁ φίλος οὗτος θὰ μοιράσῃ μ' ἐμὲ ἀργότερα.

— Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Ἄθως, ἀνοίγων κιβώτιον καὶ ἐβγάζων χρυσίον καὶ πετράδια, ἰδοὺ τώρα εἰμεθα παραπολὺ πλούσιοι. Κατ' εὐτυχίαν, θὰ ἤμεθα τέσσαρες κατὰ ληστῶν.

Ἡ χαρὰ ἔφερε τὸ αἷμα εἰς τὰς ὀχρὰς παρειὰς τοῦ Β' Καρόλου. Εἶδε προχωροῦντας ἕως τὸ περιστύλιον δύο ἵππους τοῦ Ἀθωνος, ὁδηγομένους ἀπὸ τὸν Γριμὼ φοροῦντα τὰ ὑποδήματα τοῦ ταξιδίου.

— Βλαϊζουά, ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι διὰ τὸν ὑποκόμητα τῆς Βραζελόννης. Ἄν σ' ἐρωτήσῃ κανείς, εἰπὲ ὅτι ἐπ' ἡγὰ εἰς Παρισίους. Σοῦ ἐμπιστεύομαι τὴν οἰκίαν, Βλαϊζουά.

Ὁ Βλαϊζουά ἐπροσκύνησεν, ἐνηγκαλίσθη τὸν Γριμὼ καὶ ἐκλείσει τὴν θύραν. (Ἀκολουθεῖ.)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Εἰκόνες διὰ τῆς φωτογραφικῆς μεθόδου.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ δημιουργὸς τοῦ παντός εἶπε « γεννηθῆτω φῶς » καὶ ἐγένετο φῶς, ἡ πηγὴ αὕτη τῆς χαρὰς καὶ τῆς εὐφροσύνης· ἐπεχύθη ἐφ' ὅλην τὴν πλάσιν καὶ ἐφαιδρυνε τὴν ὄψιν αὐτῆς. Ὁ ἄνθρωπος ὅταν εἶδε τὸ ἐλεύθερον, τὸ ἀνεπαρὸν, τὸ σχεδὸν ὅλον τοῦτο πλάσμα, τὸ μειδιάμα τοῦ δημιουργοῦ, προσεκύνησε τοῦτο πολλαχῶς, καὶ βωμοὺς τῶ ἀνέγειρε· δὲν ἐτόλμησε δὲ νὰ φαντασθῇ ὅτι θέλει ποτὲ ὑποδουλώσει, καὶ καταστήσει αὐτὸ εἰς χειρονάκτην ἀντιγραφῆα τοῦ. Τοῦτο ὅμως κατώρθωσεν ἡ ἐπιστήμη σήμερον. Λέγομεν δὲ σήμερον, διότι δὲν ἔχομεν ὁρεξίν νὰ παραδεχθῶμεν τὰ θαυμάσια ἀκούσματα περὶ φωτοτυπίας κτλ. παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, πρὶν μᾶς δοθῶσιν ἀξιώχρεοι περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῶν ἀποδείξεις.

Ἐφευρετὴς τῆς φωτογραφίας εἶναι ὁ Γάλλος Δαγέρρος (Daguerre), καὶ γνωρίζομεν ἤδη ὅλοι τὰς διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ἐκτελουμένης εἰκόνας.

Ἡ πρώτη τῶν εἰκόνων τούτων ἀξία, εἶναι ἡ ἐντελής ὁμοιότης τοῦ ἐκμαγείου πρὸς τὸ πρωτότυπον. Ἀλλ' ἡ ὁμοιότης αὕτη δὲν συνίσταται ἐκ μόνης τῆς πιστῆς τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου ἀπεικονίσεως, ἀπαιτεῖται ὡσαύτως καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐντεχνος ἐρμηνεία τοῦ χαρακτηριστικοῦ ἐκείνου, τοῦ ἰδίου εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον, ὅπερ ὀνομάζομεν φυσιογνωμίαν. Αὐτὸ τοῦτο λείπει ἀπὸ τὰς δαγερρότυπους εἰκόνας. Ἡ ὁμοιότης ὑπάρχει πάντοτε ἡλλοιωμένη διὰ τὴν ἄκραν τραχύτητα τὴν προσερχομένην ἀπὸ τὴν βιαν, οὕτως εἰπεῖν, ἀντιτύπωσιν τῆς σκιᾶς καὶ τὸ σκιῶδες τῶν χαρακτήρων καὶ τῶν ἄκρων. Ἡ μεταλλικὴ ἀντανάκλασις τῆς πλακῆς, ἀναγκάζει εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἀντικειμένου, αὐξάνει ἔτι πλέον τὴν τραχύτητα ταύτην καὶ δίδει ὕψος τι νεκρικὸν καὶ ἄχαρι, διακρινόμενον ἐξόχως εἰς τὰς τῶν γυναικῶν εἰκόνας. Ἡ ἐπιστήμη ἐχρεώσκει νὰ ἐπιληφθῇ τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τὴν διόρθωσιν.

Ὁ σκοπὸς τῶν ἐρευνῶν τούτων εἶχεν ἀντικείμενον κυρίως τὸ ν' ἀντικαταστήθῃ ἡ μεταλλικὴ πλάξ διὰ τοῦ χαρτίου. Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰς πολλῶν δοκιμῶν, πολλοὺς κόπους, πολλὰς ἀγρυπνίας, ἡ δυσκολία ἐνίκηθη, ὁ σκοπὸς κατωρθώθη.

Σήμερον εἰς δεύτερα τινα λεπτά, καὶ διὰ μεθόδου νέας καὶ ὅλως ἐιδικῆς, τὸ φῶς, διαπερῶν τὸν σκοτεινὸν θάλαμον, ἐντυπεῖ ἐπὶ τοῦ χαρτοῦ τὸ παρούσασθαι εἰς τὸν ὀπτικὸν ὕλον ἀντικείμενον.

Οἱ ἐφευρεταὶ τῆς νέας ταύτης μεθόδου εἶναι οἱ ΚΚ. Γεροτβὼλ καὶ Τάννερ (Gérotwohl et Tanner). Αἱ διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἐκτελούμεναι εἰκόνες, φέρουσαι τὴν πιστότητα τοῦ Δαγερρότυπου, εἰσὶν ἀπὸ ἡλαχμῆναι τῶν ἐλαττωμάτων, ἅτινα περιεγράψαμεν ἀνωτέρω. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν ἐπηρεάζει αὐτὰς κανὲν τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων, ὡς τὰ Δαγερρότυπα. Εἶναι δὲ τὰ εἰκόνα τοσοῦτον ἐντελῆ, χαριέντα, ἡ φυσιογνωμία, ἡ ἀλήθεια τοῦ βλέμματος, ἡ χάρις τῆς σαρκὸς, ζωγραφεῖται μετὰ τοσαύτης ἐντελείας, ὥστε ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις, βλέπων αὐτὰ, ὅτι εἶναι προϊόντα ἀπλοῦ μηχανισμοῦ, ἀνευ τῆς βοηθείας τοῦ χρωστήρος καὶ τῆς τεχνικῆς χειρὸς τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ γυναικεῖαι εἰκόνες ἐπιτυγχάνουσι πρὸ πάντων διὰ τῆς μεθόδου ταύτης.

Διὰ τὴν ἐργασίαν ἐξαρκοῦν 8 ἕως 15 δεύτερα λεπτά. Δύναται δὲ τις νὰ ἔχῃ καὶ πολλαπλάσια ἀντίτυπα, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ καθῆσθαι ἐκ νέου ὁ ζωγραφούμενος, ἢ νὰ φθαρῇ τὸ πρῶτον ἀντίτυπον.

Πολύτιμοι λίθοι καὶ μαργαρίται. Ὁ Πλίνιος ὁμιλεῖ μὲ θαυμασμὸν περὶ τινος πολυτίμου λίθου τοῦ γαλακτοειδοῦς ἀγρίου (opale) ἔχοντος μέγεθος λεπτοκαρύου, ὡσαύτως θαυμάζει ὁ αὐτὸς καὶ τὸν τοῦ Γερουσιαστοῦ Νονίου, ὅστις προὔτιμναι νὰ ἐξορισθῇ μάλλον, ἢ νὰ τὸν παραχωρήσῃ εἰς τὸν Μάρκον Ἀντωνίων. Ἡ φήμη δὲ τοῦ λίθου τούτου εἶναι ἀρχαιοτάτη, διότι βλέπομεν ὅτι ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν Ὀρέα, ὅστις βεβαίως, ὅτι ἦτο λίθος θεοφίλης, καὶ παριστάνει αὐτὸν ἐν τινι τῶν ποιημάτων τοῦ ὡς παιδίον ὠραιότατης ὄψεως.

Ὁ μαργαρίτης δὲν ἔχει φήμην τόσον ἀρχαίαν, ἀλλ' οὐχ ἦττον πρὸ εἰκοσι καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ἦτον ἡδη εἰς τὴν Ἑλλάδα πολυτίμος καὶ μεγαλοπρεπὲς κόσμημα. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸν πόσον ἐπιζήτητος ἦτον εἰς τὴν παράβολον πολυτέλειαν τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, ἐδῶρσεν εἰς τὴν Σερβιλίαν, μητέρα τοῦ Βρούτου, μαργαρίτην ἔχοντα ἀξίαν 1.200.000 φρ. Τὰ δύο ἐκ μαργαρίτων ἐνώτια τῆς Κλεοπάτρας, τὰ ὅποια ἔλαβε παρὰ Βασιλέως τινος τῆς ἀνατολῆς εἶχον ἀξίαν 3.800.000 φρ. Τὸν μὲν ἐκ τούτων τῶν μαργαριτῶν ἔπαιε διὰ νὰ εὐφράνῃ τὸν παχὺν στρατιώτην της, ὡς καλεῖ ὁ Σαικεσπῆρος τὸν Ἀντώνιον· τὸν δὲ διήσῃ, καὶ ἐκόσμησε τὰ ὠτία τῆς εἰς τὸ Πάριον Ἀφροδίτης.

Ὁ μέγιστος μαργαρίτης ὅστις εἶναι γνωστὸς σήμερον ἐν Εὐρώπῃ, ζυγίζει 126 κεράτια, κομισθεὶς ἐκ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν κατὰ τὸ 1620 ὑπὸ τινος κατοικοῦ τοῦ Καλαί, καὶ δωρηθεὶς εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Ἰσπανίας. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εὗρεθῇ ἕτερος ὁμοίος χρησιμεύει αὐτὸς ὡς κομβίον πύλου.

Εὗρίσκεται εἰς τὸν κόσμον ἕτερος μαργαρίτης θαυμάσιος, ὅχι διὰ τὴν στρογγυλότην οὐδὲ διὰ τὸν ὄγκον, διότι δὲν ζυγίζει εἰμὴ 12 κεράτια καὶ 1/2 ἀλλὰ διότι εἶναι πόσον καθαρός, καὶ διαυγής, ὥστε δι' αὐτοῦ διαφαίνεται τὸ φῶς. Τούτῳ ἔχει ὁ κυ-